

- » »Outnyttjad nätverkspotential för företag«
- » Hållbara leveranser kräver data
- » Lärorik vårkonferens på Liseberg
- » Krönika: Ska spårbarheten äntligen få det fokus den förtjänat?

»OUTNYTTJAD NÄTVERKSPOTENTIAL FÖR FÖRETAG«

Att öka antalet företagsmedlemskap och få till fler nätverksträffar är några frågor som nya styrelsemedlemmen Johan Ström vill driva i Plan.

– Jag har själv haft stor nytta av nätverket i Plan, med företagsmedlemskap kan man ge nya insikter till personer som annars aldrig skulle ha kommit iväg, en möjlighet som fler företag borde ta, säger han.

XL-Bygg har 300 fristående bygghandlare i Sverige, Norge och Danmark. Johan Ström är logistik- och kvalitetsansvarig på XL Bygg HansAnders och ansvarar därmed för logistikutvecklingen för sex byggvaruhus i Skåne.

– Jag har jobbat med logistik i flera branscher och det som utmärker bygglogistiken är att företagskunderna är ganska bortskämda: framförhållningen och lojaliteten är låg samtidigt som kraven är höga. Det finns massor att jobba med där, berättar han.

 Plans utbildningar fyller ett behov när det gäller kompetensutveckling, det är en riktig gottpeåse att plocka ur

Han började sin yrkesbana inom lagerutveckling på Everfresh och var bland annat med och startade upp TPL-verksamheten som idag går under namnet Nowaste Logistics. Det var under studietiden i Kristianstad som Johan Ström först kom i kontakt med Plan.

– Jag var medlem under studietiden, sen blev det ett uppehåll tills jag började på Geberit 2016, som då hade företagsmedlemskap i Plan. Jag började gå på konferenser och träffar och insåg vilka fördelar nätverket har.

Ger stor effekt

Företagsmedlemskap innebär att företaget betalar en fast årsavgift: för t ex 25 000 kronor, får

företaget skicka åtta anställda gratis på Plans konferenser och nätverksträffar och får rabatterat pris på kurser. Vilka som blir medlemmar är valfritt.

– Det är det som är så bra, att man kan välja ut personer utifrån behov och skicka de som har mest nytta av en viss träff, konferens eller kurs. På många logistikavdelningar är det ganska låg personalomsättning, och många har inte akademisk bakgrund. Att vara företagsmedlem i Plan ger stor effekt och är ett billigt sätt att kompetensutveckla sina team och få in nya influenser.

Hans ambition är att XL-Bygg HansAnders ska bli företagsmedlemmar i Plan 2023.

– Det är absolut tanken, vi ska bara få in det i budgeten. Det här är något alla företag borde ha.

Ny i styrelsen

Under det senaste året har Johan Ström ökat sitt engagemang i Plan, och det senaste året har han bland annat arrangerat två webinarier i Plans regi. Ett om AI-prognoser och ett om hållbarhetsmätning i last mile.

– Det är ämnen som intresserar mig, jag gillar att lyfta blicken och måla med den stora penseln. Sen borde hållbarhet inte vara något framåtutlat ämne, utan en hygienfaktor.

Sedan maj är Johan Ström ny medlem i Plans styrelse, där han initialt ska ansvara för Plan Networking Day i höst.

– Plans utbildningar fyller ett behov när det gäller kompetensutveckling, det är en riktig gottpeåse att plocka ur. Men för egen del har nätverket störst betydelse. Jag ser också fram emot att påverka innehållet på kommande konferenser.

FOTO: PRIVAT

Johan Ström är ny styrelsemedlem i Plan och ska ansvara för Plan Networking Day i höst.

Namn: Johan Ström

Gör: Logistik- och kvalitetsutvecklingschef på XL-Bygg HansAnders

Bakgrund: Civilingenjör industri/logistik, högskolan Kristianstad, yrkesbakgrund från bl a Everfresh, Absolut och Geberit.

Ålder: 42

Bor: I Åhus med fru och tre barn

Intressen: Älskar idrott, särskilt fotboll, men på senare år har mest tid gått åt renovering och familj.

Aktuell: Ny styrelsemedlem i Plan med ansvar för Plan Networking Day i höst.

»HÅLLBARA LEVERANSER KRÄVER DATA«

Hållbara last mile-leveranser stod i fokus för den digitala paneldebatt som Plan region Syd arrangerade i slutet av maj, där Veronica Sundström, Janina Gröhn, och Klas Sjöberg agerade panel. "Det är extremt datakrävande att mäta hållbarhet i leveranserna" konstaterade de unisont.

Last mile beskrivs ofta som den smutsigaste, dyraste och minst effektiva delen av transporten. Men det finns ingen standard för hur utsläppen från last mile ska mätas och beräknas, vilket gör det svårt att jämföra och kommunicera utsläppen.

– Det är inte så att någon räknar fel, men det blir svårt att jämföra. Vi behöver hitta ett gemensamt sätt att mäta, så att man jämför äpplen med äpplen. Viktigt är också att göra en "fossil invägning" och se vart man står, därefter kan man börja mäta förändring, säger Klas Sjöberg på Vchain.

Att för en e-handlare mäta utsläpp från leveransen kräver mycket databearbetning.

– Det hade ju varit kanon om man kunde

– Leveranslöftet trumfar alltid hållbarhetslöftet, säger Janina Gröhn.

visa utsläpp per order och ge e-handelskunder en årsrapport på hur mycket de skräpat ned genom sina köp. Men idag är detta jättesvårt, alla transportörer mäter utsläpp på olika sätt, så det är en röra. Det står ofta "grönt" eller "hållbart" på leveransen, men det betyder ingenting för konsumenterna, konstaterade Veronica Sundström på V Consulting, tidigare logistikchef på Boozt.

"Lita på siffrorna"

Internt är det enklare: För DHL står last mile-transporterna för ungefär 10 procent av alla transporter DHL gör inom Sverige, berättade Janina Gröhn, hållbarhetsexpert på DHL Freight.

– Vi försöker mäta vårt footprint för hela verksamheten, och mäter förändring i utsläpp år för år, från alla fordon som kör för oss i Sverige, sade hon.

De branschinitiativ som nu tas kring hållbara last mile-leveranser är bra, men kan också bromsa utvecklingen menar Janina Gröhn.

– Det finns en risk med alla dessa överenskommelser att de genererar extrajobb för transportörerna, vilket kan ge problem att röra sig framåt på riktigt. Alla räknar olika, men mitt tips till e-handlare är att lita på de siffror man får från sin leverantör, och att titta på CO₂-utsläpp per tonkilometer, som är vedertaget i branschen.

Låg betalvilja

Att lämpa över hållbarhetsansvaret på konsumenterna är inte heller rätt väg att gå, menar Klas Sjöberg.

– Jag tror inte att det är viljan det är fel på, men om vi logistiknördar har svårt att definiera hållbara leveranser, hur ska då min mamma eller fru kunna förstå? Förenkling är nyckelordet. Men att lämpa över ansvaret på transportören, och uppmana dem att tanka bränsle som är 6 kronor dyrare utan att samtidigt vara beredda att betala mer för frakten,

– Det är inte så att någon räknar fel, men det blir svårt att jämföra, säger Klas Sjöberg.

skapar inte heller förutsättningar för innovativ utveckling.

Enligt Veronica Sundström kan ett sätt att driva hållbarhet vara att göra en "Lyko" och exkludera de transportörer de som inte har miljövänliga alternativ.

– Konsumenterna har ingen aning, de väljer det som är mest "convenient". Det är upp till e-handlarna och transportörerna att ta systemperspektivet och göra detta tillsammans.

Enligt Janina Gröhn kostar fossilfri frakt idag 5–10 procent mer, men betalviljan är låg. Ett annat "problem" är att leveranslöftet trumfar hållbarhetslöftet.

– Vi lovar att leverera och det löftet blir överordnat miljön när dessa ställs mot varandra. Har vi ingen elbil tillgänglig måste leveransen ändå fram.

Plan är kompetensnätverket för alla som arbetar med logistik, supply chain och lean. Besök oss på www.plan.se
Telefon: 08-24 12 90. E-post: info@plan.se

LÄRORIK VÅRKONFERENS PÅ LISEBERG

Den 5–6 april hölls Plans årliga vårkonferens i Göteborg, två dagar fullspäckade med spännande studiebesök, föreläsningar och nätverkande.

Omkring 170 personer samlades i april på Liseberg för Plan-konferensen, som inleddes den 5 april med totalt 12 olika studiebesök, följt av en gemensam konferensmiddag på kvällen. Ett av årets uppskattade studiebesök gick till Nellys nya lager i Nordskogen i Borås, där Nellys operative chef Stefan Svensson visade runt och berättade om igångkörningen av det nya, Autostore-automatiserade lagret, som togs i drift förra hösten. Att flytta från manuellt lager i Falkenberg till automatiserat i Borås var en utmaning för Nelly, inte minst att få nya rutiner och processer på plats och att bygga upp nya, kompetenta team i lagerverksamheten. Inleveranserna har också varit en utmaning, då mycket av Nellys inflöden kommer i butiksanpassade flöden, och mycket resurser fortfarande läggs på att få flödet SKU-rent, för att passa i automationen.

FOTO: HILDA HULTÉN

Ett av vårens studiebesök gick till Nelly, där COO Stefan Svensson visade Plan-deltagarna runt på nya Boråslagret.

Konferensens andra dag hölls på Lisebergs-teatern med en lång rad intressanta talare, bland annat berättade H&Ms globala logistikchef Fredrik Boije om bolagets resa från separerade flöden till omnikanallogistik och

Getinges koncernchef Mattias Perjos bolagets lärdomar från pandemin, som innebar en hel del försörjningsstörningar men också förändringar i efterfrågan inom medicinteknik.

PLAN KALENDARIUM HÖSTEN 2022

CSCP med Patrik Jonsson

Försörjningen blir bara viktigare, i takt med att kundernas krav ökar. Samtidigt har växande osäkerhet och fraktstörningar gjort det allt svårare att planera och styra försörjningen. Detta gör att företagen nu skriker efter mer logistikkompetens.

En av Plans populäraste kurser är APICS-certifieringen Certified Supply Chain Professional (CSCP), där nästa öppna kursstart sker i oktober. Kursen leds av Patrik Jonsson, professor i Supply and Operations Management vid Chalmers och författare av flera böcker på området, bl a Logistics and Supply Chain Management.

CSCP-programmet har fokus på processer, flöden och värdeskapande genom hela försörjningskedjan – från råvaruleverantör, genom det egna företaget, till slutförbrukare och tillbaka – och ger kunskaper att effektivt designa, integrera och styra dessa processer och flöden.

Patrik Jonsson

FOTO: CHALMERS

Urval av kurser & utbildningar

- » **Grunderna i cirkulär ekonomi – materialflöden**
21 + 28 september, online
- » **CSCP - Certified Supply Chain Professional**,
4–6 och 27–29 oktober, Göteborg
- » **Cirkulär logistik**
12 oktober, online
- » **CPIM part 2**
Kursstart 8 november, online
- » **Integrerad affärsplanering, IBP**
Löpande kursstart, online

Alla Plans kurser kan ges digitalt.

Det går även att boka företagsinterna utbildningar. För kursdatum, innehåll och bokning, besök: www.plan.se/utbildning

KRÖNIKA:

HUR SKAPAR MAN VÄRDE MED NY TEKNIK, AUTOMATION OCH IT-SYSTEM?

FÖR ETT ANTAL ÅR SEDAN var jag fabrikschef på Coca Cola i Jordbro utanför Stockholm. Mitt ansvar var att producera samt försörja den svenska marknaden med bolagets drycker. Fabriken hade byggts ny några år tidigare och det var nu min uppgift att få den att fungera optimalt.

Igångkörningen av fabriken var minst sagt turbulent då det tyska företaget som vi hade anlitat hade gått i konkurs mitt i installationsfasen. En inte helt optimal situation. Störst problem hade vi med att få till en bra balans på linjerna med maximalt utnyttjande av tapp-maskinerna som utgjorde flaskhalsarna kapacitetsmässigt.

Robotar hade vi främst i början och i slutet på linjerna för palletering men de krånglade. Det var tunga lyft med många flaskor i varje lyft och höga krav på precision som gjorde det extra krävande.

Baserat på detta bestämde jag mig för att göra en benchmarking-tur till USA och titta på hur de gjorde i sina fabriker. Totalt sett hade jag 33 robotar i min fabrik och nu var jag sugen på att se, lära och förstå hur amerikanerna jobbade med styr och reglerteknik i sina Coca-Cola fabriker. Totalt sett hade jag bokat in besök på 6 fabriker. Vi hade till och med hjälp av en lokal konsult fått tillstånd att besöka en konkurrerande fabrik.

Intressant nog så hittade jag inte mer än totalt en (1) robot i en av de amerikanska fabriker. Den var uppställd mer som test för att packa produkter off-line. Hm, hur var det möjligt? Amerikanerna hade satsat mer på äldre mekaniska lösningar. Artikelfloran var grundare med färre artiklar och större volymer. Med andra ord funkade gammal beprövad teknik bäst för dem. Och på tekniksidan hävdade sig en bra bilmekaniker fint som underhållsoperatör. I min fabrik i Stockholm så var det automationsingenjörer och experter på styr- och reglerteknik som krävdes.

Ny teknik är bra men den kräver ny kunskap om den skall bli framgångsrik

Vad lärde jag mig av detta? Att ny teknik är bra men den kräver ny kunskap om den skall bli framgångsrik. Att bara köpa in nya maskiner eller system utan att ha kunskap om hur de fungerar är inget bra recept. Och det är flera olika typer av kunskaper som krävs.

Grundläggande analytisk förmåga i kombination med optimeringslära är viktigt för att förstå hur man styr och optimerar. Men man måste också kunna programmera rörelser samt designa robothuvuden (i mitt fall ovan) som inte var för tunga och dessutom med stora krav på precision i en relativt krävande produktionsmiljö.

Men det gäller också att förstå vilken roll en enskild maskin eller robot spelar i ett större system eller sammanhang. Alla vi som jobbat med LEAN vet att det är totalen som räknas. Hur designar man ett helt system (Thinking People System) så att det levererar maximalt? Inte bara en enskild maskin eller linje.

FOTO: HILDA HULTÉN

Patrik Färdow är Supply Chain & Operations Director at Alliance Healthcare.

”Don't let outdated processes or technology get the best of you. Work on obtaining knowledge from your organization to update and optimize the systems you're operating in.” W. Edwards Deming

Patrik Färdow

Planetern produceras av Dagens Logistik på uppdrag av Logistikföreningen Plan.

Redaktör: Hilda Hultén
hilda.hulten@dagenslogistik.se, www.dagenslogistik.se

Grafisk form: Michael Wall
info@michaelwall.se, www.michaelwall.se